

**ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΓΟΝΕΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΕ ΔΥΣΛΕΞΙΑ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ - Β. ΕΛΛΑΔΟΣ**

ΕΞΟΜΟΛΟΓΗΣΗ ΨΥΧΗΣ «ΚΑΙ ΟΜΩΣ ΤΑ ΚΑΤΑΦΕΡΑ»

Ρασιδάκη Χριστίνα, συμβουλευτική ψυχολόγος

www.dyslexia-goneis.gr

Πάνω στην βιβλιοθήκη της γιαγιάς δέσποζε πρωθυπουργικά η ασπρόμαυση φωτογραφία αποφοίτησής μου από το νηπιαγωγείο. Μάτια λαμπερά, σπινθηροβόλα, κοιτούν το φακό με αυτοπεποίθηση. Από τη φωτογραφία και μόνο ήταν ολοφάνερο πως για τη ζωή δεν είχα την ελάχιστη αμφιβολία.. Η ζωή ήταν ωραία.

Mέχρι να κλείσω τα έξι μιλούσα δύο γλώσσες το ίδιο καλά, ήμουν περίεργη τρομερά φλύαρη, ευρηματική, κοινωνική και, καταπάτη μου λένε, πολύ «χαριτωμένη». Ήξερα να κολυμπώ είχα μια φαντασία που κάλπαζε τόσο ώστε να τρομάζω τον εαυτό μου μέχρι δακρύων. ήμουν το αγαπημένο εγγόνι των παππούδων μου και το κοριτσάκι από ζάχαρη για την Ελβετίδα θεία μου.

MAXH ME TIS LEΞΕΙΣ

Αν μπορούσα να χρωματίσω τα προσχολικά χρόνια, σίγουρα θα ήταν γεμάτα χρόνια και φως.

Παρ'όλη όμως την απαστράπτουσα σταδιοδρομία μου ως χαρισματικού και έξυπνου βλαστού της οικογένειάς μου και αποφοίτου νηπιαγωγείου μου, η πορεία της ακαδημαϊκής μου εξέλιξης πήρε την κατιούσα από την Α' κιόλας του δημοτικού. Ποια κατιούσα δηλαδή, εγώ μετά βίας απογειωνόμουν στους αιθέρες της γραφής και της ανάγνωσης μαζί με την υπόλοιπη τάξη. Όταν οι συμμαθητές μου χωρίς τρομερό κόπο, έγραφαν την αντιγραφή ή την ορθογραφία τους, εγώ τσακωνόμουν με την κάθε λέξη, το κάθε γράμμα που έπρεπε να αποτυπώσω στο χαρτί! Πάλευα με την κατεύθυνση, το σχήμα, το ύψος, ακόμα και την εθνικότητα των γραμμάτων, μια και ήμουν δίγλωσση. Πάλευα με τις διφθόγγους, τις ψιλές, τις δασείες, τις περισπωμένες και τις οξείες. Τα «ι» και τα «ε» σε όλες τους τις παραλλαγές.

ΓΙΑΤΙ ΟΛΑ ΜΟΥ ΤΑ ΛΛΑΖΕΤΕ;

Σαν να μη νου έφταναν αυτά, όταν με πείσμα και αποφασιστικότητα ορμούσα στη μάχη της γραφής (γιατί περί αυτού επρόκειτο) σύντομα ανακάλυπτα από τα κοκκινάδια της δασκάλας ή τις διορθώσεις του μπαμπά πως μερικά γράμματα είχαν αλλάξει θέση, άλλα είχαν τουμπάρει, ενώ άλλα είχαν λιποτακτήσει εντελώς από το χαρτί. Ήμουν απίστευτα ανορθόγραφη (και είμαι) και θυμάμαι να κλαίω, να φωνάζω στους γονείς μου πως η δασκάλα μας έμαθε τη λέξη «ΕΙΝΑΙ» όχι έτσι, αλλά έτσι «ΙΝΕ». «Γιατί όλα μου τα αλλάζετε;» έσκουζα με πόνο και θυμό, και δώσ του οι γονείς να επιμένουν.

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΗ ΜΕ ΤΙΣ ΓΡΑΜΜΕΣ

Οι αναμνήσεις μου από εκείνη την εποχή δεν είναι συνεχόμενες σαν ντοκιμαντέρ, αλλά αποσπασματικές φωτογραφίες με κάποια ιστορία. Στην μια ο πατέρας μου και εγώ στο τραπέζι του σαλονιού, σκυμμένοι πάνω από ένα τετράδιο. Είχε χωρίσει θυμάμαι, τις γραμμές του τετραδίου στη μέση, έτσι ώστε έμοιαζαν

περισσότερο με πολλές γραμμές πενταγράμμου στριγμωγμένες όλες σε μια σελίδα. Ο στόχος του ήταν με μάθει να μην μπερδεύω τα κεφαλαία από τα μικρά. Αχ, τι μαρτύριο να γράφεις σ' αυτή την σελίδα! Αντί να έχω να αντιμετωπίσω λίγες μονάχα γραμμές, έβλεπα να κείτονται μπροστά μου ατελείωτες ευθείες που έπρεπε να συμπληρώσω. Αμφιβάλω για το πόσο αποτελεσματική υπήρξε αυτή η μέθοδος του μπαμπά, μιας και τα μικρά και τα κεφαλαία μου ψήλωναν και κόνταναν ακολουθώντας μια δική τους συνομοταξία γραμμάτων, για τη γνησιότητα της οποία, καθώς τα έγραφα, δεν αμφέβαλλα διόλου. Σύντομα όμως, κατόπιν επιθεώρησης, οτιδήποτε είχα γράψει γινόταν διάστικτο από μουντζούρες από απανωτά σβησίματα με τη γομολάστιχα, τρυπούλες από την υπερβολική χρήση γομολάστιχας, κοκκινάδες εκνευρισμένου κόκκινου στυλό, μουσκεμένες περιοχές δακρύων. Πως είναι δυνατόν ένα αναμφίβολα έξυπνο κορίτσι να μην μπορεί να γράψει;

EINAI TOSO EΞΥΠΝΗ, ΓΙΑΤΙ;

Μια άλλη φωτογραφία θα δείχνει πάλι τον πατέρα μου και εμένα να κοιτάμε ο ένας τον άλλο με αγανάκτηση, ενώ στο τραπέζι διάφορα μήλα κομμένα σε μισά και σε τέταρτα χωρίζουν τους δύο εντελώς διαφορετικούς κόσμους αντιληφής μας. ΑΔΥΝΑΤΟ να καταλάβω αυτά τα τέταρτα και τα μισά! Όπως ΑΔΥΝΑΤΟ να καταλάβω και τη μισή ώρα, το «ακριβώς» με το παρά τέταρτο και το και τέταρτο. ΑΔΥΝΑΤΟ μπέρδευα τα ολόκληρα, τα μισά, τα τέταρτα και τα παρατέταρτα με οπωροφόρα και ρολόγια ξυπνητήρια, τοίχου και χειρός. Αυτά για να μην αναφερθώ καν και σε εκείνες τις αναθεματισμένες πισίνες και στέρνες που από τη μια γέμιζαν και από την άλλη άδειαζαν!. Στο τέλος από την πολλή πίεση πάθαινα ένα είδος σαστιμάρας, όπου ψελλίζα ή μουγκανόμουν τελείως, ενώ ο μπαμπάς κόντευε να πάθει συμφόρηση από την αγανάκτησή του. Πως είναι δυνατόν ένα έξυπνο παιδί να μην καταλαβαίνει.

ΑΠΕΛΠΙΣΙΑ, ΑΓΑΝΑΚΤΗΣΗ, ΘΥΜΟΣ

Μια άλλη έντονη ανάμνησή μου είναι να παλεύω να συγκεντρωθώ και να ΜΗ σηκωθώ απ' το γραφείο μου μέχρι να τελείωσω κάτι, να μην καταφέρω και στο τέλος να βάζω τα κλάματα και να χτυπάω τα ίδια μου τα μάγουλα από απελπισία, αγανάκτηση και θυμό. Με το που καθόμουν μπροστά στο βιβλίο, μια ακαθόριστη εντονότατη παρόρμηση με έκανε να θέλω να τρέξω, να χορέψω. Να ανέβω πάνω στο τραπέζι και από κει πάνω στο καλοριφέρ. Είχα τον ακάθιστο σε τρομερό βαθμό! Τον ακάθιστο όμως φαίνεται πως είχα και στην τάξη, μιας και η διευθύντρια

πρότεινε στη μητέρα μου να με γράψει σε μια σχολή χορού προκειμένου να καταναλώνω εκεί τα αστείρευτα αποθέματα ενέργειάς μου, ίσως αυτή να ήταν και η μόνη καλή συμβουλή που δόθηκε στη μητέρα μου από το «καθωστρέπει» σχολείο μου. Ο χορός και η μουσική έμειναν για όλα τα σχολικά μου χρόνια πηγή μεγάλης χαράς και ευχαρίστησης και αίσθησης ελευθερίας. Να λοιπόν κάπου που τα κατάφερα καλύτερα από τους περισσότερους άλλους.

ΤΙ ΜΟΥ ΣΥΝΕΒΑΙΝΕ:

Από την ατμόσφαιρα της τάξης δεν θυμάμαι και πολλά πράγματα μιας και φρόντισα να απωθήσω τις περισσότερες αναμνήσεις από το σχολείο. Οι δάσκαλοι και οι δασκάλες μου, έχοντας 36 παιδιά να φροντίσουν, δεν αφιέρωναν ιδιαίτερο χρόνο και προσοχή στο άτομό μου. Μου έδιναν την αίσθηση του κακού μπελά, μιας και έμενα συνεχώς πίσω χωρίς να υπάρχει κάποια καλή εξήγηση. Πως ήταν λοιπόν δυνατόν ένα εμφανώς έξυπνο παιδί ν μην μπορεί να ακολουθήσει; Εφόσον δεν ήμουν χαζή, συμπέραναν πως προφανώς η αδυναμία μου να προχωρήσω οφειλόταν σε ελαττώματα του χαρακτήρα μου, τα οποία έπρεπε να τιθασευτούν, όπως για παράδειγμα η τεμπελιά μου, η αφηρημάδα μου, η αναισθησία μου κ.ο.κ. Οι γονείς μου έχοντάς τα πια χαμένα, άρχισαν να συμφωνούν με αυτή την εκδοχή. Αφού παρ' όλες τις προσπάθειες τα έξιδα, το καλό, το άγριο δεν έφερναν αποτελέσματα, τότε η αυστηρότητα και η πειθαρχία ήταν το μόνο φάρμακο για την περίπτωσή μου. Το κακό (αλλά διόλου παράξενο) ήταν πως με όλους αυτούς συμφώνησα και εγώ. Αφού παρ' όλες τις προσπάθειές μου, τη γενναιοδωρία και την υπομονή όσων ενδιαφέρονταν για την πρόοδό μου δεν τα κατάφερα, ε, τότε πραγματικά κάτι σοβαρό συνέβαινε μ εμένα. Ήμουν τεμπέλα, ανίκανη και υπεύθυνη για τη στεναχώρια των γονιών μου.

ΕΝΑΣ ΦΑΥΛΟΣ ΚΥΚΛΟΣ

Όπως είναι φυσικό, η κατακρημνισμένη αυτοεκτίμησή μου, η αίσθηση αποτυχίας, οι τύψεις διόλου δεν βοήθησαν την κατάσταση. Άρχισα γοργά να παραιτούμαι, μιας και οποιαδήποτε προσπάθεια δεν επρόκειτο να φέρει αποτέλεσμα κι ας απαιτούσε τόσο κόπο. Αυτό το πίστεψα πραγματικά και αν δε κάτι έπιαιρνα καλό βαθύτο, θεωρούσα πως αυτό το μάθημα δεν ήταν πραγματικά δύσκολο, αλλιώς δεν θα τα είχα καταφέρει! Όπως ήταν φυσικό, αυτή η τακτική με πήγαινε ακόμα πιο πίσω και μας έκανε όλους στο σπίτι δυστυχισμένους. Γονείς πια και δάσκαλοι είχαν έμπρακτες αποδείξεις της τεμπελιάς και της αναισθησίας μου, εφόσον δεν προσπαθούσα. Φαύλος κύκλος.

Με το τέλος της Α' Γυμνασίου οι υπεύθυνοι του σχολείου ζήτησαν από τους γονείς μου να με πάρουν από κει, μιας και το ακαδημαϊκό μου επίπεδο δεν ήταν αντάξιο του σχολείου. Οταν η νεαρή μητέρα μου ζήτησε από τον ηλικιωμένο γυμνασιάρχη να της συστήσει κάποιο σχολείο που θα μου πήγαινε καλύτερα, της είπε πως δεν χρειαζόταν καν να ασχολείται πια μαζί μου. Σε ένα χαρτί σημείωσε τη διεύθυνση του σχολείου που έκρινε κα-

τάλληλο για μένα. Ήταν ένα σχολείο για παιδιά με ειδικές ανάγκες. Ευτυχώς η μάνα μου έγινε έξαλλη και βρήκε ένα καλό μικρό σχολείο, όπου κατάφερνα να προχωρώ και να περνάω τις τάξεις (παρόλο που κάθε Ιούνιο έμενα μετεξεταστέα σε κάποιο μάθημα για να το περάσω τον Σεπτέμβριο).

Α, ΜΑ ΕΙΝΑΙ ΔΥΣΛΕΞΙΚΗ!

Σε ένα ταξίδι της γύρω στο 1972 στην Αγγλία η μητέρα μου έμαθε τι μου συνέβαινε. Αφού σε κάποιο φιλικό σπίτι περιέγραψε το «οικογενειακό μας δράμα» σε μια ομήγυρη εκπαιδευτικών και άλλων ειδικών, αυτοί φαίνεται πως εξεπλάγησαν με την άγνοιά της και ανέκραξαν με μια φωνή «Oh! But she is Dyslexic».

Δεν θυμάμαι πότε έμαθα πως ήμουν δυσλεξική. Θα πρέπει να ήταν τη χρονιά που αποφοίτησα από το σχολείο. Παρότι μαθαίνοντάς το ένοιωσα μια ανακούφιση και υπερηφάνεια (μιας και οι δυσλεξικοί έχουν πολλές τις χάρες), η εμπειρία μου από τα σχολικά χρόνια επηρέασε έντονα την εξέλιξή μου. Με το τέλος του σχολείου ένιωσα πως επιτέλους τερμάτισα ένα μαραθώνιο γκραν γκραν γκραν στου οποίου το τέλος κινδύνεψα να μη φτάσω ποτέ.

ΔΙΨΑ ΓΙΑ ΜΑΘΗΣΗ

Η κλονισμένη εμπιστοσύνη στον εαυτό μου με έκανε να αποφύγω σοβαρές σπουδές για αρκετά χρόνια. Κάποια στιγμή ο κόμπος έφτασε στο χτένι. Η έμφυτη περιέργειά μου και η ανάγκη μου για μάθηση με έκανε να θέλω να σπουδάσω διακαώς. Ξέροντας πια όλες τις ικανότητες των δυσλεξικών ένιωσα πως βαρέθηκα πια να ντρέπομαι για την ανορθογραφία μου. Αποφάσισα πως δεν θα άφηνα κανέναν να θέσει αυτό εμπόδιο στην οποιαδήποτε πρόοδό μου. Ευτυχώς αυτό δεν χρειάστηκε ποτέ. Κανείς στα χρόνια των σπουδών μου, πτυχιακών και μεταπτυχιακών, δεν έγινερε θέμα. Εξάλλου οι εργασίες μου ήταν πάντοτε προσεγμένες και με σωστή ορθογραφία, ας είναι καλά οι ορθογράφοι στους υπολογιστές αλλά και το κέφι μου να ανακαλύψω τρόπους να θυμάμαι τους κανόνες της γραμματικής έτσι ώστε να γράψω ως επί το πλείστον σωστά. Η «δημιουργική» μου ορθογραφία φαινόταν βέβαια στα γραπτά των εξετάσεων, όπου κάτω από την πίεση του χρόνου, του τρακ και της θέλησής μου να γράψω καλά την άφηνα να καλπάσει ελεύθερα. Την ημέρα που παρέδωσα το τελευταίο μου γραπτό για το πτυχίο καθώς έφευγα είπα στην καθηγήτριά μου: Αχ ελπίζω να μην ταλαιπωρηθείτε φρικτά με την ορθογραφία μου!», «Μην ανησυχείτε, κυρία Ρασιδάκη», μου είπε, «Τόσα χρόνια, μας έχετε πια συνηθίσει».

Ποτέ και τίποτα στη ζωή μου δεν μου έφερε την ικανοποίηση που μου έδωσαν οι σπουδές μου, όπου και διέπρεψα, αλλά και τη χαρά του να κάνω αυτό που θέλω όχι μόνο εγώ, αλλά και πολύ άλλοι δυσλεξικοί σαν κι εμένα, όπως ο Μιχάλης, ο Sebastian, η Δάφνη Β., η Κατερίνα Χ., η Suzanna Υ., ο Tom A, ο Albert Einstein, ο Leonardo Da Vinci, ο Bill Gates, ο Tom Cruz και πωλί άλι!

